

Nr 14.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om beräkning av skatt för andel, som på grund av visst testamente tillkommer lantbrukaren Ture Anton Persson.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 163 av herrar *Ivar Persson* och *Karl Persson* samt II: 200 av herrar *Hansson* i Önnarp och *Hansson* i Skegrie har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att skatt för andel, som på grund av testamente av änkefru *Johanna Persson*, Remmarlöv nr 1, Eslöv, tillkommer *Ture Anton Persson*, må i samband med registrering av den efter *Johanna Persson* upprättade bouppteckningen erläggas enligt klass I i den i gällande förordningen om arvsskatt och skatt för gåva intagna tariffen».

Beträffande motiveringen för det i motionerna framställda yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 200.

Av de handlingar, som varit för utskottet tillgängliga vid behandlingen av förevarande ärende, har inhämtats följande.

Ture Anton Persson, som är född den 9 juni 1898, blev vid omkring två års ålder upptagen såsom fosterbarn av lantbrukaren *Hans Persson* och hans hustru *Johanna Persson*. Den 22 september 1916 biföll länsstyrelsen i Malmöhus län en av *Hans Persson* i egenskap av målsman för omyndige fostersonen gjord ansökan om godkännande av namnet *Persson* såsom nytt släktnamn för *Ture Anton*. Fosterfadern avled den 14 mars 1917. Enligt ett mellan makarna *Persson* den 26 januari 1915 upprättat inbördes testamente tillföll all egendom i boet *Johanna Persson* med äganderätt. Genom testamente den 13 december 1923 förordnade *Johanna Persson* — med upphävande av förut gjorda testamentariska bestämmelser — att vid hennes frånfälle hela hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla *Ture Anton Persson*. *Johanna Persson*, som sedan den 5 december 1927 varit omyndigförklarad, avled den 8 oktober 1947. Bouppteckning efter henne förrättades den 19 december 1947.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 24 maj 1948 dagtecknad skrift hemställde *Ture Anton Persson*, att den arvsskatt, som belöpte å honom i egenskap av universell testamentstagare efter *Johanna Persson*, måtte få beräknas efter klass I i stället för klass IV i den i gällande förordning om arvsskatt och skatt för gåva intagna tariffen.

Efter remiss avgav statskontoret den 31 juli 1948 utlåtande i ärendet och anförde därvid att, därest Kungl. Maj:t skulle finna tillräckliga skäl föreligga för ett tillmötesgående av framställningen, riksdagens medverkan till en dylik åtgärd torde vara erforderlig.

Den 25 februari 1949 meddelade Kungl. Maj:t beslut i ärendet och fann därvid ansökningen icke kunna författningsenligt bifallas.

I de föreliggande motionerna har anförts i huvudsak följande. Johanna Persson hade med förordnandet i sitt den 13 december 1923 upprättade testamente åsyftat, att Ture Anton Persson gentemot henne skulle intaga samma ställning som om han varit hennes bröstarvinge. Vid tiden för testamentets upprättande hade visserligen lagen den 14 juni 1917 om adoption trätt i kraft. Förekomsten av nämnda lag hade emellertid med all sannolikhet icke varit för Johanna Persson bekant. Ty om så varit fallet skulle hon hava bringat lagen i fråga i tillämpning, då hon utan tvivel hade funnit bestämmelserna i densamma vida bättre motsvara hennes önskemål beträffande ordnandet av rättsförhållandet mellan henne och fostersonen än ett testamentariskt förordnande. Att Johanna Persson icke heller senare erhållit kännedom om adoptionslagens förekomst framginge därav, att någon ändring i sagda rättsförhållande icke kommit till stånd före hennes omyndighetsförklarande. Någon möjlighet till adoption av fostersonen från den omyndigförklarades sida hade lagenligt icke kunnat ifrågakomma. Särskilt beaktande i sammanhanget förtjänade den omständigheten, att tydligen icke heller den i orten bosatte, då levande saksföraren, av vilken Johanna Persson anlätade biträde för testamentets upprättande, vid denna tidpunkt ägde kännedom om adoptionslagens förekomst.

Rättvisa och billighet syntes bjuda att nedsättning av den på Ture Anton Persson belöpande arvsskatten ägde rum. Ty rimligen borde icke den bristande juridiska insikten hos Ture Anton Perssons fostermoder och hennes saksförare tagas till intäkt för större krav i arvsskattehänseende å Ture Anton Persson än som skulle hava ifrågakommit, därest denne antagits till adoptivbarn. Ture Anton Perssons fosterföräldrar hade oförtydligt avsett, att fostersonen i allo gentemot dem skulle intaga samma ställning som om han varit eget barn i deras äktenskap. Att Ture Anton Persson intagit denna ställning i makarna Perssons hem bestyrktes även av ett av kommunalnämndsordföranden Nils Otto Ohlsson i Remmarlöv den 22 oktober 1949 utfärdat intyg.

Av det anförda framginge, att Ture Anton Persson vis å vis sina fosterföräldrar visserligen icke formellt men likvisst reellt intagit en adoptivsons ställning. Att han emellertid icke blott de facto utan även de jure skulle hava intagit sådan ställning, därest hans fostermoder och den henne biträdande saksföraren haft kännedom om adoptionslagens förekomst, syntes med största sannolikhet kunna antagas. Ty uppenbarligen skulle Ture Anton Perssons fostermoder i sin påtagliga önskan att på alla sätt tillgodose sin fostersons intressen icke hava valt en för denne ur ekonomisk synpunkt mindre tillfredsställande lösning av ifrågavarande spörsmål, om annan

bättre utväg varit henne bekant. Därest beaktande gåves de anförda synpunkterna, syntes i konsekvens därmed den Ture Anton Persson åvilande arvsskatten rättvisligen böra beräknas efter samma klass som den för adoptivbarn gällande.

Det i motionerna åberopade intyget av kommunalnämndsordföranden Nils Otto Ohlsson har av motionärerna i huvudskrift ingivits till utskottet.

Utskottet. I de föreliggande motionerna har hemställts, att den arvsskatt, som belöpte å den Ture Anton Persson i egenskap av universell testamentstagare efter Johanna Persson från Remmarlöv nr 1 tillkommande testamentslotten, måtte beräknas efter arvsklass I i stället för arvsklass IV i den i gällande förordning om arvsskatt och gåvoskatt intagna tariffen. Till stöd härför har åberopats, att Ture Anton Persson, som visserligen icke blivit i lagens mening adopterad av Johanna Persson, likväl reellt intagit en adoptivsons ställning gentemot henne och att arvsskatten å hans testamentslott därför rättvisligen borde beräknas efter samma klass som den för adoptivbarn gällande.

Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår har Kungl. Maj:t genom beslut den 25 februari 1949 funnit en av Ture Anton Persson gjord ansökan om nedsättning av arvsskatten å ifrågavarande testamentslott författningsenligt icke kunna bifallas. Vid den prövning, utskottet ägnat handlingarna i ärendet, har utskottet icke kunnat finna, att de omständigheter, vilka åberopats som stöd för den gjorda framställningen, äro av den beskaffenhet, att de kunna motivera ett beslut från riksdagens sida om en annan och lägre beskattning av ifrågavarande testamentslott än den som följer av gällande författning. Utskottet hyser också allvarliga betänkligheter mot att tillstyrka en skattelindring, som närmast skulle få formen av en särskild lagstiftning, varigenom skulle föreskrivas, att vid registrering av den efter Johanna Persson upprättade bouppteckningen arvsskatten å Ture Anton Perssons testamentslott skulle beräknas efter annan arvsklass än den som anges i gällande förordning om arvsskatt och gåvoskatt. Utskottet kan sålunda icke tillstyrka bifall till ifrågavarande motioner.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 163 av herrar Ivar Persson och Karl Persson samt II: 200 av herrar Hansson i Örnarp och Hansson i Skegrie om beräkning av skatt för andel, som på grund av visst testamente tillkommer lantbrukaren Ture Anton Persson, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 februari 1950.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elon Andersson, Sjødahl, Ekman, Velande, Heüman, Niklasson, Falk, Rosander, Aaby-Ericsson och Werner samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Sandberg, Orgård, Kristensson i Osby, Sundström, Hagberg i Malmö, Persson i Svensköp, Ohlsson i Kastlösa och Vigelsbo.